

CATALUNYA NORD - Història

Ja sabeu on se situa la Catalunya del Nord. A l'Edat Mitjana al lloc on ara hi ha la Catalunya Nord eren els comtats de Cerdanya, del Conflent i del Roselló. I si parlem de la història de la Catalunya Nord, com veieu, una gran part és la història de Catalunya perquè Catalunya Nord formava part de Catalunya fins al 1659. Per aquest motiu parlo només sobre el més important de la història i d'esdeveniments importants per a Catalunya Nord.

Paleolític inferior

I les primeres notícies ja tenim del prehistòria, del **paleolític inferior**. Perquè al lloc de la comarca del Roselló a la Cova de l'Aragó l'equip d'arqueòleg francès Henri Lumley va descobrir un conjunt de fòssils d'homínids que es daten de fa uns 450.000 anys. Aquestes restes humanes o bé el més famós crani sabem com „humà de Talteüll“. Fa poc a la Cova de l'Aragó un estudiant va descobrir una dent (incisiva central inferior) humana d'adult de fa 550.000 anys. Són els més antics restes humanes i els primers signes clars de presència humana a l'espai geogràfic de Catalunya històrica. I els treballs a la Cova de l'Aragó són actius i podem esperar altres troballes.

L'Edat Antiga

A l'**Edat Antiga** al lloc de Catalunya Nord era un conjunt de pobles ibers. Podeu mirar la mapa en la presentació.

Veiem que la Comarca de Roselló ocupen els Sordons.

Després la zona, com la resta de Catalunya, era colonitzada per gregues i a continuació per romanes.

L'Edat mitjana

L'Edat mitjana és l'etapa important en quina neix el català com a llengua diferenciada del llatí i de les altres llengües romàniques. La romanització va acabar amb la Caiguda de l'Imperi Roma i la zona va començar ser controlada amb els visigots. L'organització de Catalunya durant el període de domini visigòtic va continuar sent la mateixa que durant el domini romà.

La situació es va canviar amb l'arribada dels **àrabs** a la península (711). L'expansió àrab a la zona va aturar Batalla de Tours l'any 732 quan va guanyar el Carles Martell. I amb batalles contra els àrabs més i més al sud del Pirinius s'ampliava el Regne Franc. Que anomenem Marca Hispànica als llocs on hi ha actualment Catalunya i Catalunya Nord que formaven la frontera entre Regne Franc i Al Andalus

L'any 801 el Lluís el Pietós va crear el Comtat de Barcelonai i anomenar el conte. També la resta del territori catala era dividit entre els comtats. I la independència més i més gran dels comtats va permetre naixement de Catalunya l'any 988 quan Borell II va rebutjar prestar jurament al rei del Regne Franc. Això sabem de la història de Catalunya.

El comtats de la Cerdanya, del Conflent es van anar incorporant al Casal de Barcelona l'any 1117, gràcies al fet que els comtes de Barcelona anaren reunint sota el seu domini tots els comtats catalans. L'any 1172 quan va morir sense fills el darrer comte del Rosselló el Girard II es va integrar també Comtat del Rosselló.

Jaume I

Altres esdeveniments importants eren el regnat del **Jaume I** que va conquerir la Illa de Mallorca l'any 1229 i l'any 1235 la Illa de Eivissa. I poblava aquestes illes també amb pagesos del Rosselló.

Un important és el Tractat de Corbeil entre el Jaume I, rei d'Aragó i el Lluís IX rei de França. El tractat va establir una frontera entre Catalunya i els territoris de la corona francesa, situada a les Corberes, de manera que les comarques del Rosselló, el Capcir, la Cerdanya i el Vallespir queden a la banda catalana i la Fenolleda a la banda francesa.

Després del mort del Jaume I l'any 1276 el Regne d'Aragó es va dividir entre els seus fills Pere el Gran i Jaume II de Mallorca i per això va començar l'època quan els comtats nord-catalans juntament amb la Illa de Mallorca i Montpeller formaven el Regne de Mallorca fins a 1344 quan es va tornar a unir la Corona d'Aragó. Durant el Regne de Mallorca va arribar a la seva edat d'or el Perpinyà.

Molt dur era l'any 1346 quan va ser una pandèmia de pesta negra o com diem de vegades mort negra que va provocar la mort de molta gent a la zona on hi havia Catalunya Nord.

I a Perpinyà va néixer Martí l'Humà l'últim rei de Casal de Barcelona. Després el seu mort era escollit l'any 1412 al Compromís de Casp Ferran de Trastàmara com a rei dels regnes d'Aragó, València i Catalunya.

I segle XV França ocupa els comtats de Rosselló i Cerdanya diverses vegades.

Guerra dels Trenta Anys

I arribem a la part potser més important de la història de Catalunya Nord.

Durant La **Guerra dels Trenta Anys** la Generalitat de Catalunya no esta d'acord amb Unió de armes de Olivares. Però atès que la Catalunya és situada a les fronteres entre Espanya i França doncs aquesta zona era lloc de moltes batalles i també s'hi va instal·lar l'exèrcit espanyol. I això no agradava gens ni a la Generalitat de Catalunya ni a la gent dels pobles. I el set de juny l'any 1640 que es coneix com el Corpus de Sang, es va iniciar "La Revolta dels Segadors" que era el començament de la Guerra dels Segadors que va durar de 1640 a 1652.

El 7 de setembre del 1640, els representants de la Generalitat de Catalunya van signar un pacte que sabem com **Pacte de Ceret** pel qual Catalunya havia de rebre suport militar francès i se separaria de la Monarquia Hispànica. Però al final la Catalunya amb suport de la França va perdre la guerra. Però l'exèrcit francès es va quedar a Catalunya sobretot a la zona de Catalunya Nord i hi havia sempre batalles.

Tractat dels Pirineus

I arribem al Tractat dels Pirineus l'any 1659. Perquè una de les conseqüències d'aquest tractat va ser la cessió a França del comtat del Rosselló i part de la Cerdanya que es va dividir a la Baixa Cerdanya que va quedar part de l'Espanya i l'Alta Cerdanya que es va esdevenir part de la França. Hi havia la frontera nou entre Espanya i França en que tot al nord del Pirineus debia ser França. Això era perduda per catalans perquè com hem vist Catalunya Nord amb la ciutat Perpinyà era una part historicamen important.

Després de la separació es va crear la Generalitat de Perpinyà a la Catalunya Nord.

I després en aquella època hi havia importants les revoltes contra els francesos.

Segle XVIII

Al segle XVIII, continua una forta repressió contra la llengua catalana. El rei Lluís XIV de França va prohibir la llengua i la cultura catalanes, i per tant a l'idioma principal es va converteix francès.. Tots els funcionaris parlaven francès i l'ús d'aquesta llengua en escrits públics era obligat També des de 1700 van substituir els monjos: dels catalans per francesos. Al final, les institucions catalanes, com: Generalitat, cònsols, etc. van ser cancel·lats.

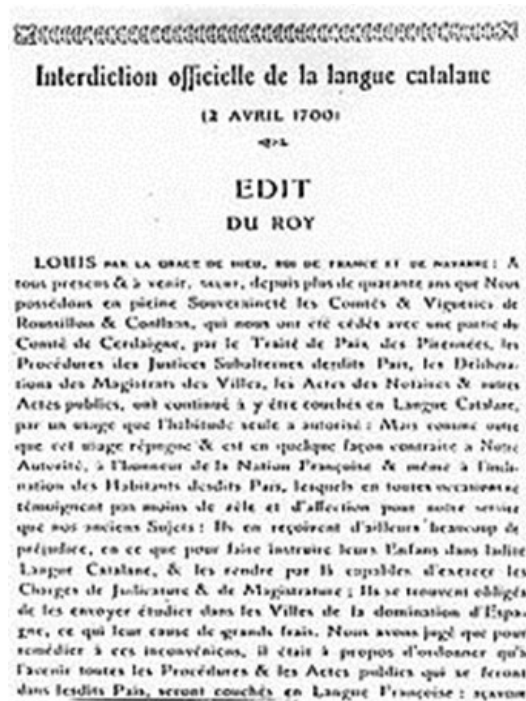
En l'any 1792, va començar la Revolució Francesa que va causar una repressió del català encara més fort i intensiu.

També l'estructura administrativa del país es va canviar radicalment, sobre tot per la creació del departament dels Pirineus Orientals, així doncs es va separar la Catalunya Nord de la del Sud.

El dia 4 de març del 1790, per l'aplicació de la llei del 22 de desembre de 1789, van crear un departament nou, junt amb els altres departaments francesos,

Aquests departaments es van formar de la mateixa manera que les províncies espanyoles, és a dir que envoltaven a una vila important. El primer consell era democràtic, però amb la responsabilitat de pagar un mínim d'impostos per votar.

Decret de Prohibició Oficial de la Llengua Catalana a la Catalunya del Nord

Segle XIX

Per segle XIX és important el personatge de Francesc Aragó, un polític i savi que va causar l'orientació més republicana de França del departament Pirineus Orientals.

Al final, aquesta l'orientació efectes negatius per a la cultura i llengua pròpia, que eren considerades antirepublicanes. En l'any 1880, Per la llengua, es va veure un avanç social important, per la introducció de l'escolarització universal, en francès,

El 10 d'agost del 1871 va sortir una nova llei que va donar al Consell General competències molt més globals sobre la Catalunya Nord. A partir d'aquest any, els consellers van ser elegits durant sis anys.

Segle XX

A partir del segle XX les històries del poble nord-català i sud-català es van separar més que abans. La Primera Guerra Mundial, que va afectar només la Catalunya Nord, i la Guerra Civil Espanyola i la posterior dictadura, que va afectar només el sud, es van separar més entre si.

Una de les coses més dramàtiques d'aquest segle ha sigut el creixement demogràfic. En l'any 1954 tenia 230.285 habitants mentre el 2005 en tenia 412.685. Un altre fet important era la caiguda en l'ús del català que havia perdut sobre tot la tradició oral. A partir de la Segona Guerra Mundial (1939-1945), francès va reemplaçar completament català. Com a conseqüència d'aquesta molts pares decidien no parlar català amb els seus fills, així doncs el francès era una eina d'avançament social.

El 1982 el departament de Catalunya Nord va arribar a tenir totes les competències que té avui en dia i el 1986 va formar part de la regió francesa de Llenguadoc-Rosselló,

La recuperació de la cultura catalana i la seva llengua és de l'any 1973, quan es va començar a ensenyar-la a algunes escoles. El 1976 es va crear l'escola infantil i primària en llengua catalana de la Bressola i, uns anys després, l'escola Arrels. En l'any 1981 es va crear també un radio en català Ràdio Arrels

Al final del segle la llengua catalana s'ensenyava a les escoles primàries, als liceus (instituts), als col·legis i a la universitat, encara que l'ensenyament només es fa en català en algunes escoles privades.

El 10 de desembre del 2007 el Consell General dels Pirineus Orientals va declarar l'oficialitat de la llengua catalana i també de la francesa,

Després de les eleccions del 2008, el Consell és governat pel Partit Socialista Francès i el seu president és Christian Bourquin.

FONTS:

- poznámky ze semináře Dějiny Katalánska (Jiří Pešek)

ARDAGH, John. *Španělsko*. Vyd. 4. Přeložil Marie JUNGMANNOVÁ. Praha: Ikar, 2013. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-1998-0.

https://ca.wikipedia.org/wiki/Catalunya_del_Nord

https://ca.wikipedia.org/wiki/Hist%C3%B2ria_de_la_Catalunya_del_Nord

<http://blog.demediterraning.com/ca/pirineus/catalunya-nord/catalunya-nord.html>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0016496.xml>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Tractat_dels_Pirineus

https://ca.wikipedia.org/wiki/Tractat_de_Corbeil

<https://ca.wikipedia.org/wiki/Ll%C3%ADvia>

<http://www.perpignantourisme.com/>

<https://ca.wikipedia.org/wiki/Perpiny%C3%A0#Hist.C3.B2ria>

poznámky ze semináře Dějiny Katalánska (Jiří Pešek)